

Kirkens eiendommer og investeringsbehov

HOLMESTRAND KIRKELIGE FELLESRÅD

Mai 2023

Versjon 14.06.3034: Lagt inn flere bilder. Ingen tall er endret.

Innledning

Kirken forvalter over 22 bygg, hvorav 8 er kirker. 4 av disse er fra middelalderen og er fredet. 3 andre er listeførte og har et særskilt vern. Disse er svært ulike med tanke på kulturhistorisk verdi, bruksområde, vernestatus, driftskostnader og geografisk plassering. Mange mener at verdien av et bygg er knyttet til bruken, men dette er mer nyansert.

Kirkebyggene er ofte de eldste kulturminner vi har i en kommune. Kirkebyggene gir identitet og tilhørighet. Kirkene i Holmestrand benytter også 3 menighetshus, som i mindre grad medfører forpliktelser utover selve bruken. Her er en oversikt over de byggene kirken eier, drifter, leier, bruker eller forvalter:

Kirker	Kapell	Driftsbygg	Menighetshus	Sidebygg
KI1.Bekkestranda	KA1.Botne	DB1.Botne	MH1.Sande Menighetssenter (Eies av Sande sokn)	SB1.Bekkestranda
KI2.Sande	KA2.Bilet	DB2.Hof	MH2.Speiderhuset (Eies 50/50 av Botne sokn og Speiderne)	SB2.Kirkestua Y-krk
KI3.Botne	KA3.Sande	DB3.Sande	MH3.Hof Menighetshus (Egen juridisk enhet)	SB3.Hof
KI4.Hillestad	KA4.Hof		MH4.Vassås kirkestue (Eies av Hof, Eidsfoss og Vassås sokn)	SB4.Hillestad
KI5.Eidsfoss				SB5.Eidsfoss
KI6.Hof				SB6.Botne
KI7.Holmestrand				
KI8.Vassås				

I det følgende vil det gis en oversikt over byggenes tilstandsgrad, og et estimat på hva som behøves av midler.

- **TG 0** betyr ingen avvik
- **TG 1** betyr mindre eller moderate avvik. Bør overvåkes, men krever ikke tiltak.
- **TG 2** betyr vesentlige avvik. Bør overvåkes, men helst utbedres innen 3-5 år
- **TG 3** betyr store eller alvorlige avvik. Må utbedres innen 1-2 år.
- **TGIU** betyr "tilstandsgrad ikke undersøkt" Undersøkes på et senere tidspunkt for å fastslå tilstandsgrad.

Skipet med eventuelle sideskip er menighetens tilholdssted under gudstjenesten. **Koret** er der hvor alteret er plassert og hvor presten forretter gudstjenesten fra. **Våpenhuset** er en forhall eller vestibyle som man kommer inn i før man går inn i kirkeskipet. **Kirketårnet** symboliserer kirkehusets funksjon av å være himmelborg og Guds festning i verden. **Sakristiet** er et tilstøtende rom hvor hellige gjenstander til bruk under gudstjenesten oppbevares, som kirkesølv, messeklær, såkalte paramenter, og liturgiske bøker. **Dåpssakristi** er et rom der familier kan oppholde seg før, under og etter gudstjenesten. Flere dåpssakristier fungerer også som kjøkken.

Sammendrag

I tabellen nedenfor er det oppsummert det finansielle behovet for å ivareta de bygg som fellesrådet har ansvaret for.

Investeringsbehov totalt	Kr	15 060 000,-
Investeringsbehov pr tilstandsgrad		
TG0: Nytt, eller som nytt	Kr	0,-
TG1: Overvåkes (Vinduer Hof krk, Innervegger Bilet kpl, Vinduer Hof kpl)	Kr	185 000,-
TG2: Må utbedres innen 3-5 år	Kr	4 950 000,-
TG3: Må utbedres innen 1-2 år	Kr	3 645 000,-
TGIU: Finnes ikke pt. Må utredes. (Minnelund, kirkestue, lovkrav m.m.)	Kr	6 280 000,-
Investeringsbehov pr kategori		
Kirker, fredede og vernede kulturminner:	Kr	8 005 000,-
Kapeller og bårhus:	Kr	1 880 000,-
Sidebygg (Toaletter, teknisk, øvrig forsamlingslokale):	Kr	3 650 000,-
Driftsbygg:	Kr	100 000,-
Investeringsbehov pr bygg		
Vassås kirke	Kr	3 325 000,-
Hof kirke	Kr	1 425 000,-
Eidsfoss kirke	Kr	2 150 000,-
Botne kirke	Kr	150 000,-
Hillestad kirke	Kr	330 000,-
Holmestrand kirke	Kr	650 000,-
Sande kirke	Kr	600 000,-
Bekkestranda	Kr	800 000,-
Bårhuset i Sande	Kr	0,-
Bilet kapell	Kr	1 525 000,-
Hof kapell	Kr	355 000,-
Botne kapell	Kr	0,-
Hillestad sidebygg	Kr	0,-
Eidsfoss sidebygg	Kr	0,-
Hof sidebygg	Kr	0,-
Kirkestua Holmestrand	Kr	3 500 000
Botne Sidebygg	Kr	0,-
Sande Driftsbygg	Kr	0,-
Botne driftsbygg	Kr	100 000
Hof driftsbygg	Kr	0,-
Kirkestua i Vassås	Kr	150 000

I det følgende vil behovet for hvert bygg spesifiseres, og det vil legges inn bilder for å illustrere behovet for renovering og oppgradering. Estimatenes er basert på erfaring og er satt ut fra et så nøkternt perspektiv som mulig. For flere av byggene er det av naturlige årsaker ikke mulig å vite hva som befinner seg bak veggen når vi åpner opp, men denne rapporten vil kunne gi en indikator på fremtidens investeringsbehov. Hva som skal få prioritet er det opp til kommunens politikere og kirkens fellesråd og bestemme.

Vassås kirke	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG2	Forringelse av kalket yttervegg. Er misfarget. Må utbedres innen 3-5 år. Ble sist kalket for over 25 år siden i forkant av kirkejubileet i 1999. Bør egentlig utføres hvert 5 år. Dette vil forhindre frostspreng og kalken fungerer som en sement som tetter bygget, samtidig som det puster.	250.000
Yttertak	TG2	Skifer må legges om Noen skiferheller må erstattes	1.500.000
Bærende takkonstruksjon	TGIU		0,-
Vinduer utside	TG2	Må skrapes og males. Må utføres på historisk korrekt måte av tradisjonshåndverker.	75.000
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk/elektronisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG3	Må også inkludere nisjer ved vinduene.	700.000
Tak innvendig	TG3	Flasser av i store flak. Må utføres på historisk korrekt måte av tradisjonshåndverker.	300.000
Gulv	TG1	Forbehold om gulvet har fuktskade, i så fall må det tas høyde for dette.	0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Nytt gjerde		Gravplassen skal være på et lukket område. Behov for steingjerde, stolper og porter.	500.000

Yttertaket er belagt med skifer og det er montert snøfangere for å forhindre at skifer faller ned og treffer personer i nærheten. Årsaken til at skiferen løsner er at spikeren de er festet med rustet i stykker. Snøfangere burde ikke vært montert på dette taket og det kan føre til at vekten av snø som blir liggende øker belastningen unødig på bygget. Det anbefales at skiferen plukkes ned og monteres på nytt, samt at snøfangerne demonteres.

I 2018 ble det på det innvendige taket observert noen sprekker i malingen på takbjelkene. I 2023 er dette betydelig forverret og det er til dels store sprekker i malingen som kan medføre at det vil falle ned på de som sitter under. Dette bør utbedres i løpet av 1-3 år for at forfallet ikke skal skape varige skader.

På de innvendige veggene er det store skader som trolig skyldes fukt. Det er ikke fastslått hvor denne fukten kommer fra, da det ikke er påvist fukt av betydning fra yttertaket og ned mot inngangsdøren fra våpenhus til skipet.

Ifølge tidligere leder av menighetsrådet er det sannsynlig at de fuktskadene som preger kirkerommet har sammenheng med at det er benyttet plastmaling som ikke puster. Dersom det hadde blitt benyttet kalkmaling slik det opprinnelig var, ville denne pustet og den forvitring som vi nå ser ville trolig vært unngått.

Det er flere steder i murveggene det er det er synlig spor av forvitring. En formell tilstandsrapport fra HRP og befaring av Riksantikvaren vil kunne bidra med mer presis informasjon, men mistanken så langt er at dette er et resultat av feil valg og bruk av maling. (Plastikkmalings og middelalderkirker er lite kompatible).

Takrenner har hull og må skiftes ut/repareres.

Under vises flere bilder av sprekker i veggen innendørs.

Hof kirke	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG2	Har sprekker som må kalkes. Når dette ikke blir gjort forverres skaden fra år til år på grunn av frostspreng og fuktinntrengning. Bør gjøres hvert 5 år, ukjent når det ble gjort sist. Må utbedres innen 3-5 år. Ble sist kalket for over 25 år siden i forkant av kirkejubileet i 1999. Kalken fungerer som sement som tetter bygget, samtidig som det puster.	350.000
Yttertak	TG0		
Bærende takkonstruksjon	TG0		
Vinduer utside	TG1	Må skrapes og males på historisk korrekt måte.	75.000
Dører utside	TG1	Ordinært vedlikehold	0,-
Elektrisk/elektronisk anlegg	TG1	Ordinært vedlikehold	0,-
Innervegger	TG2	Må kalkes, men vanligvis ikke så ofte som yttervegger. Det er synlige sprekker til venstre for koret. Veggene er preget av smuss og støv, og ser møkkete ut.	450.000
Tak	TG1	Er grundig gjennomgått ved renoveringen av de bærende konstruksjoner i 2023. Taket har merker etter vannlekkasje, men skadene er i hovedsak kosmetiske.	0,-
Gulv	TG1	Ordinært vedlikehold	0,-
Vinduer innside	TG1	Bør utbedres i forbindelse med at kirkens vegger renoveres. Må utføres på historisk korrekt måte av historisk håndverker.	50.000
Gjerde på nedre gamle del	TG2	Dette gjerdet er spinkelt, skjevt og ikke i tråd med de historiske omgivelsene. Det bør	100.000
Etablere minnelund	Finnes ikke	En rimelig måte å øke kapasiteten på for å unngå geografiske utvidelser av gravplassen. Det kostet mange millioner da dette ble gjort for ca 10 år siden. Hver «bygd» i Holmestrand kommune bør kunne tilby navnet minnelund som alternativ form for grav.	400.000

Yttervegger	
Vinduer ute må vedlikeholdes.	
Vinduet på nordsiden er unikt, nettopp fordi det er mot nord.	

Innervegger og vindusgavler i Hof kirke har et betydelig renoveringsbehov.

Innervegger og vindusgavler i Hof kirke har et betydelig renoveringsbehov.

Eidsfoss kirke	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG2	Må isoleres, da det trolig ikke finnes noen form for isolasjon i veggene. Selve veggen er i god stand, men må vaskes og males. Det er bart treverk flere steder, spesielt på nederste delen av veggen. Stolpene ved hovedinngangen må males så snart det lar seg gjøre om det skal unngås at de trekker til seg vann og begynner å råtne.	400.000
Yttertak	TG0		
Bærende takkonstruksjon	TG2	Setningsskader under klokketårn	400.000
Dører utside	TG1	Ordinært vedlikehold.	0,-
Elektrisk/elektronisk anlegg	TG1	Er vesentlig oppgradert de siste årene.	0,-
Innervegger og tak	TG3	Her må det gjøres en helhetlig renovering av alle vegger og tak i kirkerommet. Det faller biter av strie og maling flere steder. Må utføres på korrekt historisk måte av historisk håndverker. Det er setningsskader i tak og vegger, og dette arbeidet må sees i sammenheng med renoveringen av ytterveggene og isoleringen av dem.	1.100.000
Gulv	TG1		0,-
Vinduer	TG3	Disse er i svært dårlig forfatning og bør utbedres så snart som mulig. Det regner inn, og vannet samler seg i vinduskarmen. Det er flere glass som er knust, og det er merker etter vann, råte og tørket vinduskitt. Må utføres på korrekt historisk måte av historisk håndverker.	250.000

Yttervegger Eidsfoss	

Yttervegger Eidsfoss	
Setningsskader i kirkerom	

Setningsskader i kirkerom		
Setningsskader i kirkerom		

Innervegger og kirkerom har et betydelig behov for oppgradering. Gjelder både setningsskader og overflate. Noen steder er det også mulige råteskader.		
Innervegger og kirkerom har et betydelig behov for oppgradering. Gjelder både setningsskader og overflate. Noen steder er det også mulige råteskader.		

Innervegger og kirkerom har et betydelig behov for oppgradering. Gjelder både setningsskader og overflate. Noen steder er det også mulige råteskader.	
Innervegger og kirkerom har et betydelig behov for oppgradering. Gjelder både setningsskader og overflate. Noen steder er det også mulige råteskader.	

Vinduene er i dårlig forfatning, råtner og behøver å bli skrapet og malt.	
Vinduene er i dårlig forfatning, råtner og behøver å bli skrapet og malt.	
Vinduene er i dårlig forfatning, råtner og behøver å bli skrapet og malt.	

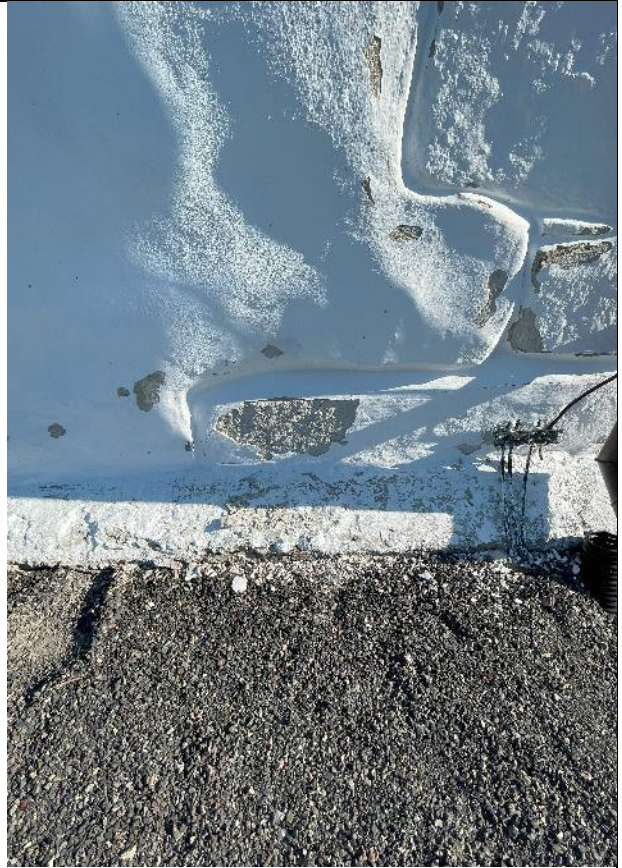
Vinduene er i dårlig forfatning, råtner og behøver å bli skrapet og malt.

Botne kirke	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG2	Må «etterkalkes» da pussen har falt av flere steder. Anbefales utført hvert 5 år, og selv om dette ble utført for i 2021, er dette en kontinuerlig prosess	150.000
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1	Ordinært vedlikehold.	20.000
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-

Hillestad kirke	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Mur rundt gravplassen	TG2		200.000
Minnelund			100.000
Utbedre porter i smijern	TG3		30.000

Holmestrand kirke	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg/Elektrisk	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG2	Rosett må utbedres. Har begynt å flasse	200.000
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Minnelund	Finnes ikke	Ligger sentralt, og kan bli et attraktivt alternativ.	150.000
Gjerde i tre	TG2	Ordinært vedlikehold.	50.000
Skråning mot nord	TG2	Er en asfaltkant med skråning i grus. Vil gradvis bli ødelagt av elementene dersom det ikke bygges en mer permanent løsning i stein.	250.000

Denne malte rosetten ble ikke omfattet av renoveringsprosessen etter vedtak hos Riksantikvaren

På litt avstand ser den fortsatt fin ut, men ser man nøyere har det løsnet store flak. Dette vil trolig eskapere om det ikke gjøres noe.

Sande kirke	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG2	Har sprekker som må kalkes. Når dette ikke blir gjort forverres skaden fra år til år på grunn av frostspreng og fuktinntrengning. Bør gjøres hvert 5 år, ukjent når det ble gjort sist. Må utbedres innen 3-5 år. Kalken fungerer som sement som tetter bygget, samtidig som det puster.	250.000
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Gjerde mot veien	TG3	Toppen på gjerdet må utbedres da det er mye skjevt treverk og takstein som gir et rotete inntrykk. Dessuten trenger vannet inn i muren. Selve murverket må vurderes av Riksantikvar og historisk murer for å bestemme hva som kan/bør/må gjøres.	350.000

Kommentar:

- Montering av varevinduer er ikke tatt med i denne rapporten.
- Vannskadene i kalken i taket over olavsalteret, vil utbedres i forbindelse med monteringen av varevindueene. Dette er ikke tatt med i rapporten.

Yttervegger på Sande kirke har sprekker, som vil trekke til seg vann om de ikke tettes med ny kalking. Kalken fungerer både som farge, tetningsmiddel og bindemiddel, men krever at man «etterkalker» ca hvert 5 år.

I tillegg har veggene trolig fått sprekker etter at det ble anlagt fartsdempere på rett på utsiden av inngangsdøren. Når lastebiler og busser passerte under gudstjenester og konserter, ristet og klirret det i hele kirkebygget.

På tross av årelange protester fra menigheten ble fartsdempere ikke fjernet før høsten 2022.

Nå må konsekvensene av disse påførte vibrasjonene i kirkebygget utbedres.

På bildet til venstre kan man se at vannet fra de taksteinene som ligger nærmest veggen, leder vannet inn i veggen og inn over Olavsalteret.

Under kan man tydelig se de vannskadene som er påført kirken som en konsekvens av lekkasjen. Olavsalteret er et lite alter til høyre rett før koret. Det har et vakkert glassmaleri montert over seg i murveggen. Over alteret er det en hvelving og det er først og fremst denne som er rammet av vannlekasjoen.

Bildet under er tatt 31.mai 2023, og det er tydelig hvor raskt de synlige skadene eskalerer.

Bildet under er tatt i 11.oktober 2022.

Bildet over er tatt 31.mai 2023

Bilder av Olavsalteret

Bildene under viser den dårlige forfatningen til muren i front av Sande kirke. Den vil kreve en betydelig renovering for å ikke forfalle helt. Vannet trenger nå inn i alle sprekker.

Bekkestranda	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG3	Råteskader, må snarlig utbedres	250.000
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg/Elektronisk	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Gjerde rundt gravplassen	TG3	Er delvis defekt, rustent og skjemmende for området.	400.000
Minnelund	Finnes ikke	Bør etableres for å spare plass og ressurser.	150.000

Gjerdet mangler delvis, og status er at dette er skjemmende.

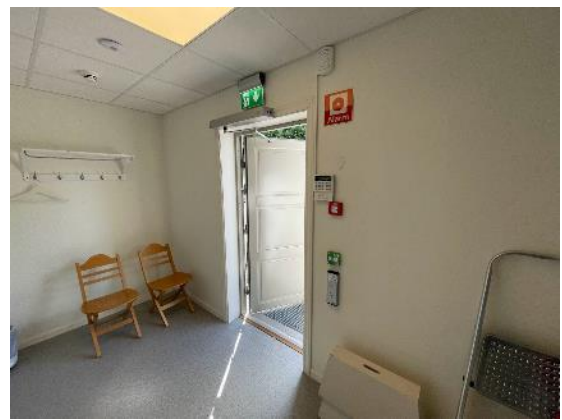
Fasaden flasser flere steder, og bunnbordet har bart treverk flere steder.

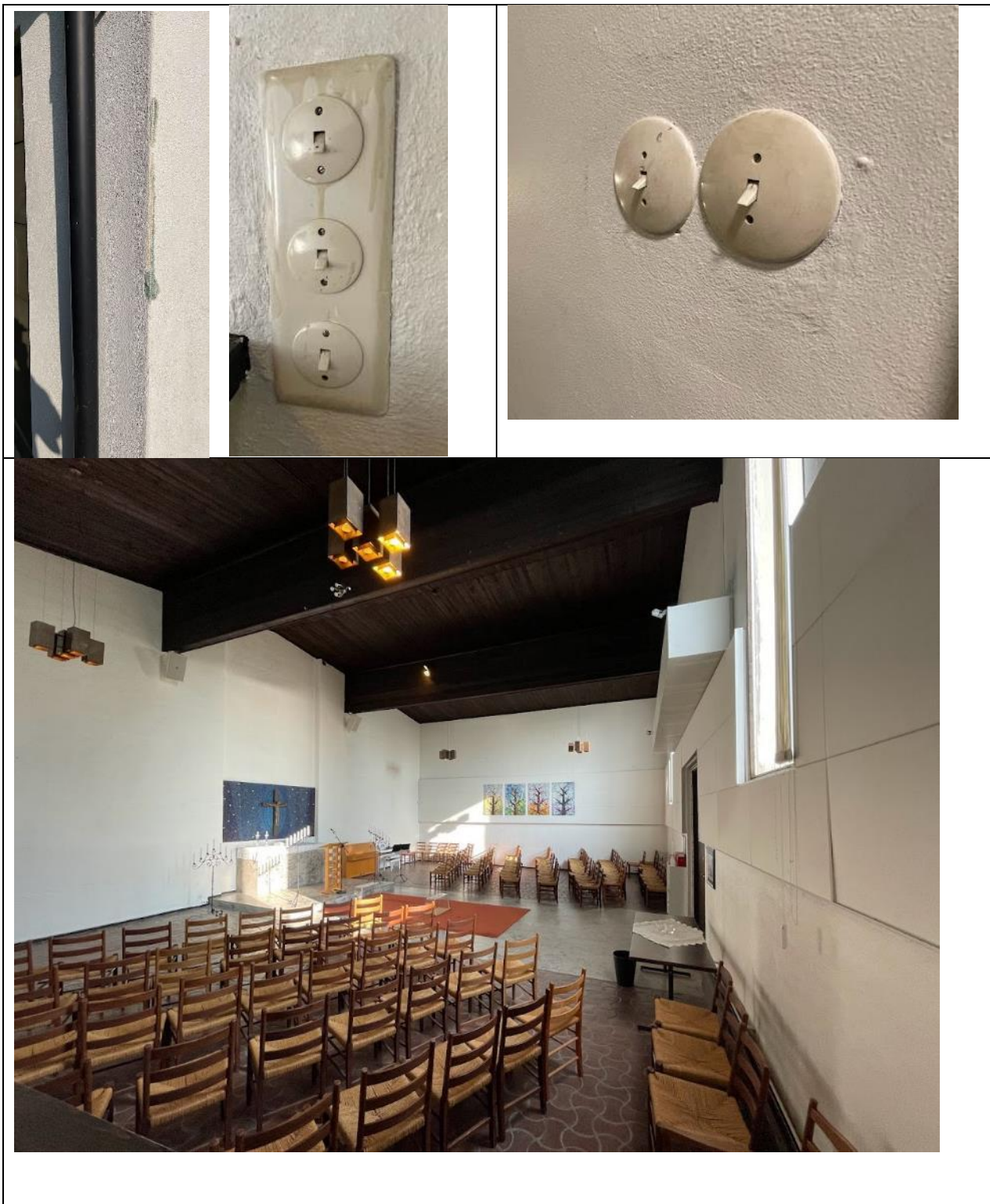
Bårehuset i Sande	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-

Bilet kapell	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG2	Må pusses og males	100.000
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG2	Må delvis oppgraderes, da mye er originalt fra 60 tallet.	150.000
Innervegger	TG1		50.000
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Mur ved kjellerinngang	TG3	Må graves opp og settes opp på nytt.	100.000
Handicap toalett	Mangler	Bygget tilfredsstillende ikke kravet om universell utforming. Dersom bevegelseshemmede må benytte toalettet ved en seremoni, må de forflytte seg til et annet offentlig toalett i sentrum. Dette er lite verdig, og dersom kapellet skal tilfredsstillende de samme krav som utesteder og offentlige bygg, ville dette blitt underkjent.	850.000
Oppussing av sakristi	TG3	Dette rommet er urørt siden 60 tallet, og må oppgraderes.	75.000
Lufting på toalett i kjelleren.	TG3	Rommet bærer preg av store fuktskader og forvitring i veggen.	50.000
Brostein ved inngangsparti		Dette vil gjøre adgangen til lokalet enklere, penere og det vil redusere renholdsbehovet.	150.000

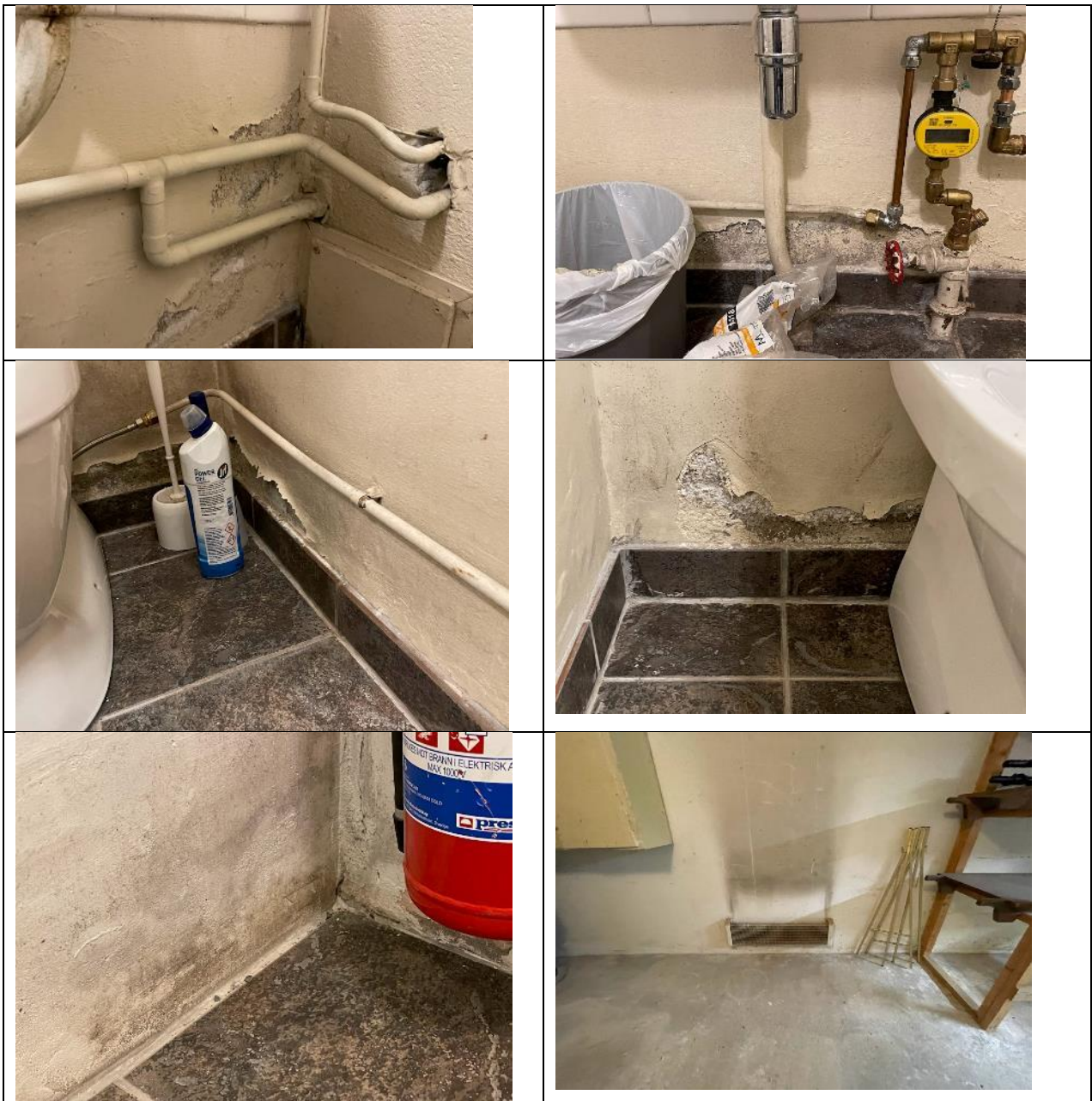

På toalettet i kjelleren (Som er det eneste i huset) er det store fuktskader i veggen.

Hof kapell	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1	Må skrapes og males	10.000
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG2	Mye er fra 60-70 tallet. Må oppgraderes.	50.000
Innervegger	TG2	Må males slik at veggene ikke blir så mørke.	75.000
Tak	TG2	Se over	40.000
Gulv	TG3	Gulvet er delvis råttent på grunn av fukt fra kjøleboksen.	40.000
Vinduer innside	TG2	Må males og skrapes.	10.000
Ny katafalk/Heis		For å bevare kjølekapasitet og øke rommets anvendelighet og trivsel, må det monteres en heis ned til bårerom i kjeller.	100.000
Utbedring av bårerom i kjeller		Bårerommet må oppgraderes med aggregat, overflatebehandling, lys og dører.	30.000

Botne kapell	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-

Hillestad sidebygg	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG2	Deler av anlegget er foreldet.	40.000
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-

Eidsfoss sidebygg	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG2	Bytte lysarmatur. Ordinær drift, føres ikke opp her med kostnad.	0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-

Hof sidebygg	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1	Er nylig skiftet	0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-

Kirkestua Holmestrand	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TGIU	Kledning mangler	
Yttertak	TG0	Nytt	0,-
Bærende takkonstruksjon	TG0	Nytt	0,-
Vinduer utside	TGIU	Mangler	
Dører utside	TGIU	Mangler	
Elektrisk anlegg	TGIU	Mangler	
Innervegger	TGIU	Mangler	
Tak inne	TGIU	Mangler	
Gulv inne	TGIU	Mangler	
Vinduer innside	TGIU	Mangler	
Total kostnad estimert		Er utarbeidet et estimat på hva det minst vil koste å sette bygget i stand slik at det kan benyttes.	3.000.000 – 4.000.000

Botne Sidebygg	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG2	Dørene trekker til seg vann, og er malt 5 ganger på 7-8 år.	75.000
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Kommentar		Bygget regnes som toalettene til Botne kirke, og er lagerplass for materiell som benyttes i ulike sesonger. Det er også lager for renholdartikler.	

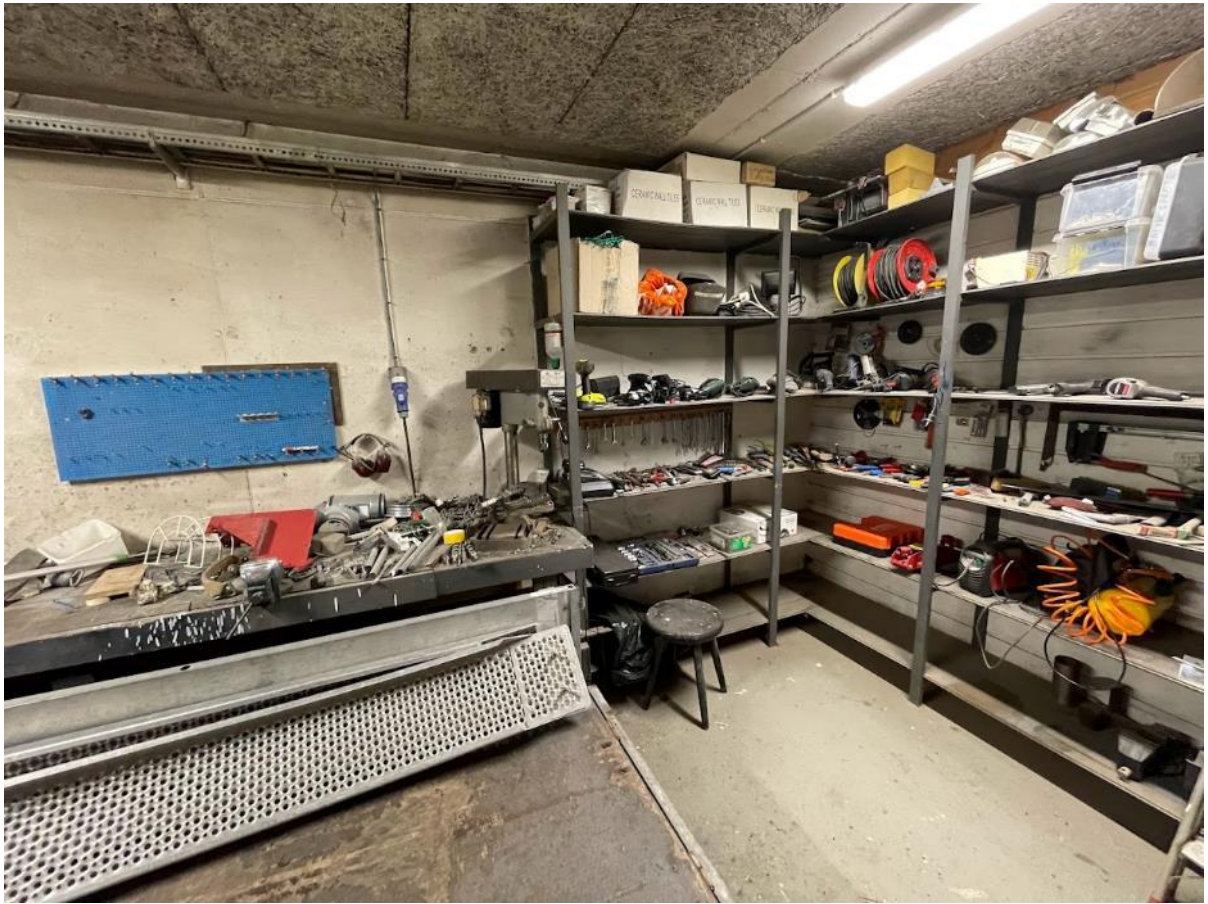
Sande Driftsbygg	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dør/Port	TG1	Port må byttes med en som er bredere og har motor. Åpningen må også utvides noe, da det er svært trangt.	50.000
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Uteområde		Bør opparbeides	25.000

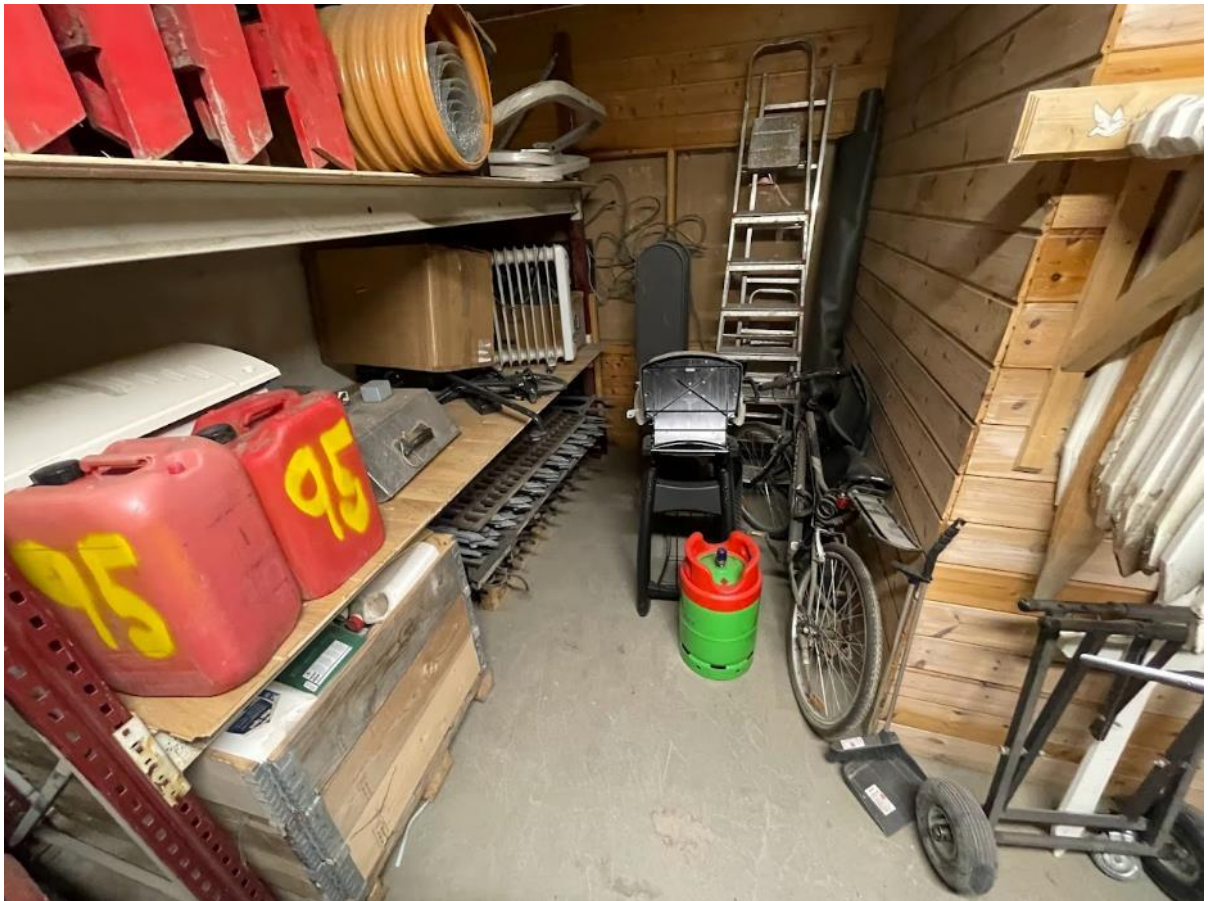

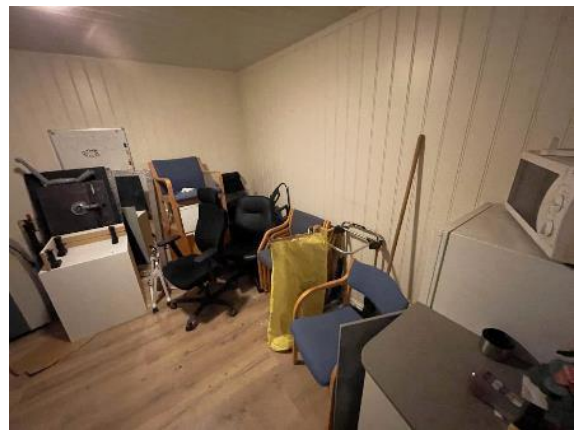

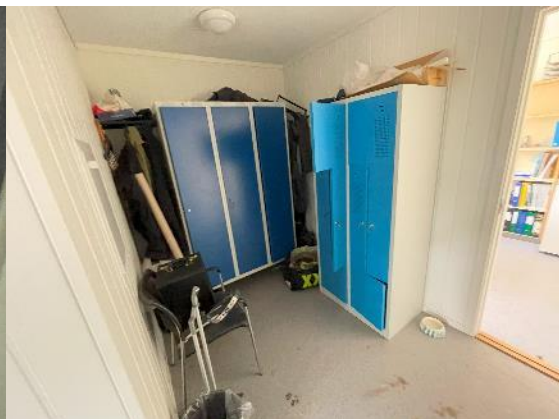

Botne driftsbygg	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG2	Nye dører med motor på søndre del	100.000
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-

Hof driftsbygg	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG1		0,-
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Container med drivstoff	Mangler	Må anskaffes for å tilfredsstille kravet om sikker oppbevaringa v brannfarlige væsker.	25.000

Kirkestua i Vassås	TG	Kommentar	Estimat
Yttervegger	TG1		0,-
Yttertak	TG2	Må legges om for å unngå lekkasje.	100.000
Bærende takkonstruksjon	TG1		0,-
Vinduer utside	TG1		0,-
Dører utside	TG1		0,-
Elektrisk anlegg	TG1		0,-
Innervegger	TG1		0,-
Tak	TG1		0,-
Gulv	TG1		0,-
Vinduer innside	TG1		0,-
Fukt i gml bårerom	TG3	Må ha ny utvendig drenering.	50.000

